

ADVIES 'OVERSTEEKPLAATSEN DEN HAAG'

Den Haag, december 2009

Voorall
Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl

Inleiding

Voor een groot deel van de bevolking kan het door een beperking lastig zijn om deel te nemen aan de samenleving. In het verleden werd hier bij het inrichten van de openbare ruimte weinig rekening mee gehouden. Gelukkig gaat dit de laatste jaren beter, onder meer dankzij geleidelijnen voor blinden, hellingbanen voor rolstoelgebruikers en zitbanken voor mensen met beperkte energie. Dit geldt ook voor kruispunten, waar mensen met een visuele of een lichamelijke beperking vaak niet zonder ondersteuning veilig kunnen oversteken. Bij de mensen met een visuele beperking onderscheiden we 3 groepen: slechtzienden met stok, blinde mensen met stok en blinde mensen met geleidehond. De gemeente Den Haag doet veel om deze doelgroepen te helpen bij het oversteken van kruispunten.

Voorall adviseert gevraagd en ongevraagd de gemeente Den Haag met betrekking tot alle aspecten van het beleid waarbij het welbevinden van Haagse burgers met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke beperking en/of chronische ziekte een rol speelt.

Het onderwerp oversteekplaatsen is in overleg met de gemeente Den Haag op de agenda gezet.

De foto's in dit advies zijn gemaakt door Voorall.

Advies

Naar schatting is meer dan 2% van de Hagenaars blind of slechtziend. Hoewel de registratie niet zuiver is, mag verondersteld worden dat dit percentage de komende jaren zal stijgen voornamelijk door het ouder worden van de mensen. Haagse burgers willen kruispunten graag veilig kunnen oversteken. Op een aantal plaatsen waar verkeerslichten staan, zijn rateltickers ingebouwd. Via geluidssignalen geeft de rateltikker aan of het voetgangerslicht op rood of groen staat.

Dat geleidehonden het verschil zien tussen rood en groen licht is natuurlijk een fabeltje. Blinden en slechtzienden moeten op het gehoor zelf beslissen wanneer de weg veilig is om over te steken. Op drukke kruispunten is dat geen eenvoudige zaak. Daarom is de rateltikker een belangrijk hulpmiddel. De praktijk leert dat de rateltikker ook als hulpinstrument wordt gebruikt door andere deelnemers in het verkeer, zoals kinderen en ouderen. De veiligheid neemt toe en het aantal ongelukken daalt.

1. In Den Haag worden rateltickers aangebracht nadat een ingediend verzoek daarvoor positief is beoordeeld. De criteria die daarbij worden gehanteerd zijn niet duidelijk. En eigenlijk gaat het om een situatie waarbij bij elk kruispunt deze ondersteuning zou moeten worden ingebouwd.

Wij adviseren om rateltickers in alle verkeerslichtinstallaties in te bouwen.

Bovendien adviseren wij om de gehanteerde criteria om een rateltikker te plaatsen openbaar te maken.

Tevens adviseren wij om deze criteria in overleg met Voorall te toetsen.

2. Gebleken is dat wanneer storingen optreden bij de rateltickers, deze na melding bij de gemeente Den Haag niet altijd snel worden verholpen. Blinden en slechtzienden missen de ondersteuning die hen veilig naar de andere kant van de weg brengt. Er is dan sprake van een onveilige verkeerssituatie.

Wij adviseren om storingen bij rateltickers na melding hiervan zo snel mogelijk en in ieder geval binnen 2 werkdagen te verhelpen.

3. Wanneer verkeersinstallaties met rateltickers worden vervangen, worden niet altijd weer de rateltickers in de nieuwe installatie aangebracht. Blinden en slechtzienden worden door het niet herplaatsen van rateltickers in verwarring gebracht, waardoor er onveilige situaties kunnen ontstaan.

Wij adviseren om bij het vervangen van verkeersinstallaties direct rateltickers in te bouwen.

4. In het ene geval werken rateltickers altijd. In een ander geval moet de iemand op een knop drukken. Uniformiteit ontbreekt, wat betreft de plaats van de paal met drukknop en ook wat betreft de plaats van de drukknop. Ook is er geen uniformiteit bij het geluidsniveau van de rateltickers.

Wij adviseren vaste regels op te stellen voor de werking van de rateltickers en de plaats van een knop om deze in werking te stellen, indien dit noodzakelijk is.

Daarnaast adviseren wij om de route naar de paal met de knop te markeren met een geleidlijn.

Bovendien adviseren wij uniformiteit aan te brengen in het geluidsniveau van de rateltickers.

5. In een aantal gevallen zijn kruispunten met verkeerslichtinstallaties vervangen door een rotonde, waarbij deze installaties zijn weggelaten. Dit zijn voor mensen met een visuele beperking onveilige oversteeplaatsen geworden. Daar waar zij eerst werden ondersteund door een rateltikker zijn zij nu weer aangewezen op de beleefdheid van de andere weggebruikers om veilig te kunnen oversteken.

Wij adviseren te onderzoeken op welke manier de veiligheid om over te steken voor mensen met een visuele beperking bij kruispunten zonder verkeerslichtinstallatie kan worden gewaarborgd.

6. Bij een aantal kruispunten is een vrijliggend fietspad tussen het trottoir en de rijweg geplaatst. Deze fietspaden zijn vaak roodgekleurd. De zebra's zijn echter in die situaties niet op de fietspaden aangebracht, waardoor de onveiligheid voor mensen met een visuele beperking toeneemt. Enerzijds ziet de fietser geen zebra, waardoor hij niet snel zal stoppen voor een voetganger. Anderzijds kunnen geleidehonden geen zebra's vinden, waardoor ook een onveilige situatie ontstaat.

Wij adviseren om de zebra's ook op de fietspaden aan te brengen.

7. Regelmatig komt het voor dat automobilisten hun voertuig op te korte afstand van een oversteekplaats parkeren. Slechtziende mensen kunnen dan de verkeerssituatie niet goed inschatten en de veiligheid is dan in het geding.

Wij adviseren om te bewerkstelligen dat de handhaving van de verkeersregels op dit punt intensiever plaatsvindt.

8. Mensen met een rollator of een rolstoel zijn vaak niet snel. De tijd om bij groen licht over te steken is vaak kort en soms zelfs te kort. Om ook deze mensen voldoende tijd te geven bij het oversteken bestaat er tegenwoordig de mogelijkheid om de verkeerslichten voor voetgangers langer op groen te houden wanneer dat nodig is. In Amsterdam is een proef met 3 rolstoeldetectielussen.

Wij adviseren te onderzoeken of het in Den Haag mogelijk is om rolstoeldetectielussen aan te brengen.

9. Het is wenselijk om periodiek overleg te hebben over de knelpunten bij kruispunten waarbij de veiligheid van mensen met een beperking in het geding is.

Wij adviseren om op korte termijn een periodiek overleg met Voorall te starten over knelpunten bij kruispunten om de veiligheid van mensen met een beperking te waarborgen.

Tenslotte

Voorall ondersteunt de activiteiten van de gemeente Den Haag om kruispunten voor iedereen veiliger te maken. Om deze kruispunten ook voor mensen met een beperking zo veilig mogelijk te maken, bevelen wij onze adviezen van harte aan. Dit advies sluit nauw aan bij de speerpunten van het beleid zoals neergelegd in de Nota Gehandicaptenbeleid 2008 – 2011 van de gemeente Den Haag. Voorall gaat er van uit dat dit advies er aan bijdraagt dat mensen met een beperking in Den Haag veilig kunnen oversteken.